

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Decreta

Brant, Sebastian

[Basel], after 1. März 1499

Sessio duodecima concilii Basiliensis

[urn:nbn:de:bsz:31-313515](#)

Sessio duodecima

sla maiori Basiliensi. solenniter celebrata. v. Kalendas Maij. Anno a mo-
ritate domini Mille simo quadrage simo tercio.

Sessio duodecima concilij Basiliensis.

Accrosticā generalis syno-
dus Basiliensis. in spiritu sancto legitime cōgregata vni-
uersalem ecclesiam representans. Ad perpetuam rei memoria
Sancta catholica ecclesia in sacra constatione cōcilio
ōnemens cū adiudicaverteret neglectū sacrorum conciliorū
pteritis temporib⁹ occasione fuisse heretum errorum fal-
matum ac plurimarū deformitatu in populo christia-
no iporūq; cōciliofreq̄ationē optimū forē dictarū pestiū ac ma-
lorum antidotū / diuina inspiratione instituit deinceps certis mō et rē
pore concilia celebrari. Prīus autē ne quisq; de ipsorū conciliis
potestate hec statuta declarauit concilium generale catholicam ec-
clesiam representans potestatē a christo immediate habere / cui quilibet
civisq; status vel dignitatis / etiā si papalio existat obedire tenet
in hijs que pertinet ad fidē / et extirpationē scismatis acq; ad generale
reformationē ecclesie in capite et in membris Qd. p eius iuradatis sta-
tutis ordinationibus et pceptis sup pmissis seu ad ea pertinentibus
quicq; / etiā si papalis fuerit dignitatis obedire cōmuniciter cōtem-
nens nisi resipuerit cōdigne penitenti et subiectendus est et debite puni-
endus / etiā ad alia iuriis subsidiā si opus fuerit recurrendo / auctorita
te igit⁹ memoriarū cōstantieni cōciliū / ac deinde ex instituto sacri concilij
Genen⁹. approbationeq; felicis recordationis Martini pape quinti
et moderni domini Eugenij pape quarti. Hec sancta Basiliensi synodus le-
gitime cōgregata ad opus generalis reformationis ecclesie in capite
et in membris / necnō ad extirpationē heretum oīm cū diligentia in suo
primordio procedere decreuit. Sed quoniam absq; pace christianoū pri-
cipum / hec duo sacrissima opera nō facile executionē habere poterant
perfessa est etiā ad pacē cōcordiāq; christiani populi velle totis virib⁹
laborare / quēadmodū hactenus fecit secesserq; vberius / ac forte felici
nisi graib⁹ fuisset p pfatu dñm Eugenii obstaculis impedita. Et
quoniam inter christianos nemo est cui⁹ p sua dignitate magis intersit
q;sumi pontificis huic studio sacris operibus intendere. Hec sancta
Synodus a sue cōgregationis initio dñm Eugenii per binas amba-
stas cū magna instantia depēcata est ut suas operas cōfiliāq; et aurib⁹
lia ad ipsam Synodum fouendā ac promouendā vellere impende-
re / Cū vero ab ipso domino Eugenio pro suo pastozali officio omne
genus subsidiū ac suffragij speraremus lugubri nūcio ad nos platum
est hoc sacrum concilium tam solenniter institutum / et pro tam neces-
sarijs negotijs congregatum in publico consistorio de facto cū de iure
nō posset attēptasse dissoluere Quod nos audientes tristitia cōsternata

Sessio duodecima

Si magnoq; merore confecti sumus / nec modo nos sacrum concilium celebrantes huiusmodi preterea dissolutio supra modum scandalizante sed et omnem populum christianum qui tam sanctorum operum felicem exitum magno cum desiderio expectabat. Christianus tunc hec sancta synodus sinistris informationibus ipsum dominum Eugenium fuisse circumuentum mor ad eum venerabilem episcopum Lauranensem et decanum Traiectensem oratores destinavit eidem ostensuros causas pretense dissolutionis a veritate procul esse supplicaturosq; ut cum huiusmodi res grauiter ac notorie ecclesiam perturbaret plurimeq; in populo christiano erinde calamitates securite esse ipsam dissolutionem tam scandalose factam omnino revocaret. Et huic sancte Synodo sicut dignitatem suam decebat cu effectu adhereret. Sed ipsorum oratorum rationibus ac precibus nequaquam motus eos ad nos vacuos remisit. Quemadmodum graue ac notorium scandalum hec sancta Synodus ferre non valens ipsum dominum Eugenium in publica sessione monuit ut infra quatuor menses pretensem dissolutionem tot scandalorum causam penitus aboleret. Interim autem et post charissimus ecclie filius Sigismundus romanorum imperator illustris namque ecclie fidelis aduocatus pluribus notabilibus ambasatis ac crebris litteris ipsius dominum Eugenium humilime deprecatus est ut ab huiusmodi ecclie perturbatio omnino desisteret. Id ipsius etiam zelo fidei et ecclie lucisq; plures reges ac principes cardinalesq; ac prelati tam in curia romana quam extra rogando obsecrando monendo sedula cum instantia fecerunt. Et quidem tot preces et requisitiones vnde sibi porrecte sunt tam pie humiliiter et devote ut q; dolenter referimus si par et tranquillitas ecclie sibi fuisset cordi nullatenus dissentire potuisset. Circa autem ipsorum quattuor menses exitum ad nos quattuor oratores transmisit non veremendarent sed errata defenderent nosq; increpati q; mox sue pretense non paruisse dissolutio. Quibus per responsiones huius sacri concilii veritas tam iure diuinum et humanum q; sine consensu concilij dissoluere nequiveraat q; facti quod cause pretense dissolutionis vero non fuerant exitus luce clarus patetfacta. Transactis his quattuor mensibus cu i publica sessione promotores sacri concilii ipsius domini Eugenii cōtumaciam accusantes eum cōtumacem declarari pererent sancta Synodus a dictis oratorib; fuit exorata ut sup sedere dignaretur pro tunc et usq; ad tres menses postea distulit. Et cu interim nulla sua emendationis iudicia apparerentimo quotidie in suo proposito durius persecutans innumeris modis quos honestatis causa reticimus ipsam sanctam Synodum dissipare et evantere conaretur. Nos licet fiduciam iusticia ac torib; remedij uti potuisse nibilominus manu suetudinis nostre non imemores. Iterum ipsius monuum et ex parte omnipotentis dei p̄cepimus ut infra seroginta dies dissolutionem presul

d uij.

Sessio duodecima

renocaret/ et sacro cōcilio pure simpliciter z cū effectu adbereret. Quibus exactis iterū per p̄motores cōcilij ipius dñi Eugenij cōtumaciā fortius accusantes instatiūs interpellati sumus/ ut ad declarationem cōtumaciē z ad penas quas tanta cōtumacia exigebat pcederemus. Et nibilominus aliquā diu differre decreuimus/ si forte tantā sacri cōcilij pietatē videns ipse quoq; ad pietatē flecteret. Inter ea c̄ttuor alij sui oratores ad nos superuenerit varias secum facultates immo veri us difficultates z inuoluciones afferētes per quas monitioni n̄enul latenus parebaꝝ nec p̄tensa irritabaꝝ sed potius firmabat dissolutio. Multa etiā alia in his cōtinebant nō mediocriter absurdā et sacro p̄ iudicitaliā cōcilio. Quibus sine dei offensa et graui iactura ecclēsie nū latenus assentire poteramus/ pur hec in responseione dictis ambasiam coribus sextadecima die Junij tradita diffusē describunt. Post itaq; duos menses qui decimanona Februarij expiarunt vſq; ad p̄sentē dīe patienter distulimus sperantes ipsum dñm Eugenij plenam tandem adherentia p̄biturū sed vt rei euideria laz demonstrat quo magis pulsatur eo amplius obdurat aures. Et quāro secum benignius ac mode stius agitur/ eo tenacius in suo dissolutiōnis p̄posito p̄seuerat. Et quārum ex eius verbis factisq; colligi potest/ nil aliud p̄tendere videſ nisi vt ecclēsia pellunderet. Iusq; sibi z successoribus faciat nō solum obro, gandi ritum sacrox concilioꝝ/ et ea libito dissoluēdi/ sed z ipsorum sacra tissima decreta spiritu dei p̄mulgata a quib⁹ status pender vniuersal⁹ lis ecclēsie irritādi z abolendi/ z p̄sertum declaratione illam q; in his q; ad fideli extirpationē scismatis/ et generale ecclēsie reformationē in capite z in mēdia p̄tinent/ quilibet etiā papalis dignitatis decretis generalis cōcilij subiect⁹. Ex quib⁹ quotquātaq; mala ac scandala ex nūc z in futurū succedere possint satis oībus liquet/ et in prefata responsio ne late exprimit. Lū ergo iam vltra annū et dimidiū incassū apud eū laborauerimus/ necnostris aut aliorū p̄cibus ac monitionib⁹ flective lit/ nec eum quātacunq; māsuetudo ac partitio ad ea que pacis et ratōnis sunt mouere queāt. Quod amplius frustra immorandū est forsan nostrā patientiā purat assensum/ et ex longa dilatione fiducia p̄seuerandi assumit; quasi arbitret se recte fecisse/ nec ecclēsiā in eū quicq; posse cui nulla irrogare penam ausa est veremur/ ne facilitas venientiū sibi tribuat delinquēdi. Timemus ne si delicta notoria intracta dimitteramus fouere ipsa iudicemur/ christus deus noster cū in hierlm̄ pgeret opus nostre redēptionis impleturus/ et petrus eum p̄hibere vellet cōp̄scuit ipsum dicēs. Uade post me satanas scādalum mībi es/ quia non sapis que dei sunt sed ea que hominū. Beatus paulus cum vidisset beatū petrū apostoloz p̄ncipem circa obseruationē legātūm reprehensibile fore z non ambulare ad veritatē euangelij restitit ei coram omnibus in faciem et eum a simulatione in quā alios deducbat veritatis zelo repressit/ ecclēsia catholica sepe numero summōs

Sessio duodecima.

Pontifices siue a fide delirantes siue prauis moribus notorie ecclesie
scandalizantes corredit et iudicavit neq; vbi de fidei periculo aut scanda-
lo christiane religionis augebat romanis pontificib; pceptis; his ex-
emplis ac rationib; hec sancta synodus excitata habes a deo auctori-
tate animaduertedi in eos qui ipam nō audierint. Consideransq; expe-
dire tam saluti anime ipsius dñi Eugenij q; statui vniuersalis eccl-
esi modernis futurisq; et poribus ammodo indictum dñm Eugenij
aerioribus remedib; quādoquidē leviora nō p̄sunt, pcedere decreuit/
et quāquā vitaz notorie et incorrigibiliter scandalizantē ecclesiā statim
posset finalē ferre sententiā, nelicens tamen materne pietatis obli-
visci. Intuitu etiā prefati serenissimi imperatoris qui per suas litteras
super hec nos eracte rogauit adhuc ipsū dñm Eugenij tertio mone-
re ac etiam tertiu ei indulgere dilationē pponit ut in sua potestate sit si
velit penam euirare. Idcirco hec synodus p̄statum dñm Eugenij cum
quāta potest in statua et affectu per viscera misericordie ieuu christi rogat
orat obsecrat monet citat et requirit et ex parte omnipotēris dei ylti-
mo et pemptorio mandat et p̄cipit ut pdictam p̄tensam notorie scāda-
losam dissolutionem penitus reuocet. Et hoc sacru conciliū Basiliē,
per generalū Constantiē, et Seneū concilioz statuta approbationē
q; felicis recorda. Martini pape quinti et ipsius dñi Eugenij legitti-
me inchoatu declarat a tempore huiusmodi inchoatiōis cōtinuatū fuis-
se et esse p̄secutionem q; semp habuisse cōtinuaric ac p̄secutionē ba-
bere debere. Et ipsi pure et simpliciter adhuc erat et cum effectu / et hu-
iusmodi reuocationē declarationē puram adhesionē per suas lit-
teras more romane curie bullatas huius sacro cōcilio notificer infra ser-
aginta dies a die presentis publice sessionis immediate sequēte. Qd si
pdicta oīita et singula infra prefatos dies adimpleuerit cum effectu/
hec sancta synodus ex sua solita benignitate et clemētia ipsū dñm Eu-
genium quātum cū deo poterit honorare et honorari facere intendit.
Si vero quod abit in pertinacia pditans omnia et singula predicta
infra prefatos seraginta dies realiter et cum effectu non adimpleuerit
Elapsis dictis seraginta diebus ex nunc, p̄t extinc/ et ex tunc, p̄t ex
nunc. Hec sancta synodus in virtute omnipotēris dei a quo super om-
nes christifideles immediate potestate vendicar pdictum dñm Euge-
niū manifestū contumacē et notorie incorrigibiliterq; scandalizan-
tem ecclesiā ab omni administratione papatus in spiritualibus et tem-
poralibus ipso facto suspendit/ et suspentum esse declarat, pcessura/tā
dem ad vleriora vſq; ad sententiā finalē induſu si opus fuerit ipso
domino Eugenio amplius non citato p̄out spiritus sanctus dictau-
rit. Omne ipsius papatus administrationē in his omnibus que in spi-
ritualibus et temporalibus ad solum papam vel solam apostoli-
cam de iure p̄tinere noscunt. Eadem sancta synodus post dictum ter-
minū ad septplam decernit et declarat ipso facto esse deuolutam. Quic-

Sessio duodecima

quid autem in casu predicto per ipsum dominum Eugenium lapsi dicto termi-
no ratione papatus factum fuerit / et attemptati decernit irritus et in
ane. Quo caliginosus reges principes et communiques / cuiusvis status et dignitatis existant. Hec sancta synodus monet et
requirit / et eisdem in virtute sancte obedientie / et sub diuini obtestatione
iudicij mandat ecclesiasticis vero personis quacunq; dignitate / Etiam si
cardinalatus patriarchali aut pontificali prouulgeant sub penis quas
ipso facto incurvant excommunicatio et suspensio ab omnibus dig-
nitatibus beneficijs et officijs quocunq; nomine nuncupent / etiam si
forent metropolitanae aut cathedralae ecclesie sue in titulo sue in co-
mendâ obtineant vicarijs autem gubernatoribus vasallis feudatarijs
et subditis romane ecclesie sub pena privatiis ipso facto omnium feu-
dorum et aliorum quocunq; virium et privilegiorum que ab ipsa roma-
na ecclesia obtinent districte precipit ut prefato domino Eugenio durante
predicta suspensione pectu cuiusvis iuramenti subiectione aut promissie
fidelitatis nullatenus ratione papatus obdiant. Addicunt quoque bec
sancta synodus quod si prefatus dominus Eugenius predicto termino seragin-
ta diebus pendente aliquas promotiones fecerit ad cathedralas ecclesias
vel ecclesiasticas dignitates vel alia quecumq; beneficia vel officia in so-
mentu dicte sue pretereunte dissolutiois et eneruatione diminutione seu im-
pedimentu huius sacri concilij / dico quod ipsius sacri concilii arbitrio iudi-
cabitur / an facte fuerint in fomentu eadem sancta synodus huiusmo-
di sic factas promotiones cassat irritat et annulat. Unde andat preterea in
virtute sancte obedientie et sub pena privatiis quam ipso facto incurvare
omnium suorum beneficio et officio commendarum pensionum et gratia
rum quarumcunq; etiam expectatiuarum omnibus et singulis sancte roma-
ne ecclesie cardinalibus patriarchis archiepiscopis Episcopis / et alijs
ecclesiasticis placitis officiaris curie / et clericis quibuscumq; in romana cu-
ria existentibus cuiusvis status aut conditionis existant / quatenus in
causa predicto post lapsum dicti termini infra triginta dies prime imme-
diata sequentia a curia romana recedat. Et deinde cardinales omnino
sub pena predicta ad hoc sacrum concilium omni mora postposita veniant
patriarche vero archiepiscopi Episcopi et alijs ecclesiastici prout de iure
re vel consuetudine ad generale concilium ire tenentur sub penis iuris iter
suu sine fraude continuando ad hoc sacrum concilium arripiant. Reliqui
vero qui ad generale concilium non tenentur venire ad residendum et deo ser-
uientur in proprijs beneficio / vel ad hoc sacrum generale concilium sine
moto dispendio / et omni fraude cessante se transferant et accedant. Om-
nes autem causas tam ecclesiasticas quam profanas / Civiles et criminales
inter quascumq; personas cuiuscumq; status predictionis aut dignitatis
existant in curia romana pendentes lapsi dicto termino sexaginta die-
rum in causa predicto ab ipsa curia romana / eadem sancta synodus ad
se aduocat / et aduocatas esse vult expresse inibens sub pena excom-

Sessio duodecima

municationis late sententie omnibus iudicibus auditoribus / et commissariis quibuscumque predicte curie / ne post dictos dies in placitis causis procedere aut quicquam agere quoquomodo presumant. Qui quid autem contra hanc advocationem et inhibitionem attemptare contigerit ipso iure decernit irriter et mane. Decernit tandem hec sancta Synodus huius Decreti publicationem in presenti sessione sacram eiusque affixionem in valvis maioris ecclesie Basiliensis. virtus haberet monitionis citationis et executionis. Et ita viueros arrare ac si personaliter apprehensi / et eis intimidari fuisset. Insuper hec sancta Synodus declarat et protestat quod nihilominus dilatione huiusmodi seraginta dierum pendente cum tamen rerum necessitas suadeat et qualitas agendorum in ulteriori processione concilij et agendorum in ea procedere intendit ordinare debite et mature / nec propterea supersedere aliqualiter in processu. Datum in sessione publica eiusdem sancte Synodi in ecclesia majori Basiliensis. tertio idus Julii Anno a nativitate domini. Vigesimoquadragesima motrice funerario.

¶ Decretum electionum dignitatium et confirmationis electuarium.

¶ Igitur in construenda domo principia est architectoris aura et tale faciat fundamenta super quo firmum perduret edificium. Ita in generali ecclesie reformatione potissimum est huius lancea Synodi studium ut tales ecclesiis preficiantur / pastores qui canique columnae et bases ipsam ecclesiam doctri- ne et merito viribus firmiter sustentent. Quanta autem in eligendis prelatis diligentia adhibenda sit officium eius iniunctum evidenter ostendit ad regimur enim assumunt animarum pro quibus dominus noster Iesus Christus mortuus est et sanguis eius preciosus effusus propterea sacri canones spiritu dei promulgati prouinde statuerunt / ut vnaqueque ecclesia ac collegium seu couentus sibi prelatus elegant. Quibus hec sancta Synodus eodem spiritu congregata inherens statuit et dissimilat generali reservatione omnium ecclesiastarum Metropolitanarum Cathedra- lium Collegiarum monasteriorum ac dignitatium electuarum per Romanum pontificem decetero fieri aut facta ut non debere reservationibus in corpore iuris clavis / et his quas in terris romane ecclesie ratione directi seu virilis dominij immediate vel immediate fieri contigerit semper exceptis. Sed quod per electiones ac confirmationes canonicas secundum iuris communis dispositionem predictis metropolitanis cathedralibus monasteriis et collegiatis ecclesiis ac dignitatibus electiis vacantibus debite prouideatur / non derogando propterea statutis priuilegiis ac consuetudinibus rationabilibus quibuscumque postulationibus in iuris communis dispositione remanentibus. Decernitque hec sancta Synodus ratione fore consentaneum et reipublice accomodatum / ut contra hoc salutare decreta Romanae pontificis nihil attemptentur ex magna rationabili et evidenti causa in litteris apostolicis nominatis.

Sessio duodecima

exprimenda et ut eo firmi^o hoc salubre decretū custodiat^r/vult eadem
sancta Synodus vt inter alia que roman^o p̄tifer in sua assumptione
ne p̄itebit iure decretu hoc inutilabiler obseruare. Et qm̄ tales vt
p̄dictu est oportet esse platos h̄j ad quos ius prinet eligendi omnē cu
rā adhibeāt vt dignā corā deo et hominibus electionē faciant exactāqz
pinde apponāt sollicitudinē vt tales eligāt qui rāto officio satisfacere
valeat. Sc̄ites q̄ si vel dolose vel negligēter ac timore dñi postposito
in re tā graui se gesserint sicut auctores erūt et causa malorū pastorum
ita participes sient penarū quas ip̄i mali pastores in districto dei iudi
cio patient^r. Et cū humane fragilitatis conatus nibil sine omnipotens
tis dei suffragio queat efficere a quo omne datu optimu et omne donu
spectu descendit Adueniente die electionis h̄j ad quos pontificis vel
abbatis spectat electio in ecclesia cōueniāt magna cū deuotio missa
de sp̄ulaneto audituri quē humiliter erozabūt v̄ eos ad dignū eligen
dū pastore inspirare dignet. Et v̄ eo facil^r gratia hanc obtinere me
reant quo deuotius ad actu electionis accedāt cōtriti et cōfessi; sacra
mentū eukaristie reuerenter suscipiant Ad locū vero electionis ingress
si p̄ quoqz plato qui p̄ electionē assumit iurabūt in manib^o ei^r qui
capitulo p̄lidebit et ip̄e p̄sidens in manib^o ei^r immediate sequentis
sub hac forma. Ego. N. iuro et p̄mitto omnipotenti deo et tali sancto
vel sancte sub cuius vocabulo dedicata est ecclesia ei^r eligere quem cre
dam futurum ecclie in spiritualibus et temporalibus utilitatem nec
illi vocem dare quem verisimiliter sciuerio promissione aut datione
aliqui^r rei ipsali s̄ seu p̄ eccl^e p̄ se aut aliū interposita; aut alias qualiter
cunqz directe vel indirecte p̄ se electionē p̄curare. Idē iuramentū p̄stet
p̄siteaturqz et cōcet qui constituit p̄curatoe ad eligendū certam p̄sonā
neō et procurator generaliter ad eligendū p̄stitut^r in casib^o in quib^o
fm iuris cois dispositionē in hmōi electionis negotio p̄curator consti
tui potest. Qd etiā iuramentū p̄stetur ab his in quos cōtinget sup ele
ctione futuri plati fieri cōpromissum qui etiā cōsideri et cōicare tenean
tur. Qd si p̄dicta nō fecerint eligēdi pro illa vice sint ipso iure potesta
re priuati Deinde eligant in p̄statu plati virū etatis legitime moribus
graue litterarū scientia p̄ditū in sacris ordinib^o cōstitutū/ et alias ido
neū fm canonicas sanções. Quod si aliter et de alia p̄sonā q̄ v̄ pre
dictum est/ aut per symoniacā prauitacē electionē fieri contigerit ele
ctio sit ipso iure irrita et inanis. Et sic symoniace eligentes p̄ter alias
penas ppetuo sint ipso facto iure eligendi priuati. Alij vero canonicas
penas subiaceat Symoniace aut electi/ et qui hmōi symoniace electio
nis participes fuerint taliterqz eligentes et cōfirmati in horrorem tan
ti criminis penā ipso facto excommunicationis incurvant. Nec a tali rea
tu et excommunicatione electi et cōfirmati absolui possint nisi ecclieis et digni
tati ad q̄s turpiter assūpti sūt libere resignauerint et ad eas obtinen

Sessio duodecima

das quas nepario ingressu adepti sunt ppetuo reddant inhabiles. Ad tollendam autem omnem ambitionis radicem obsecrat per viscera miseri cordie Iesu Christi. Hec sancta synodus ac instansime exhortat. Reges principes communites et alios cuiuscumque gradus et dignitatis existant ecclesiastice vel mundane ne electoribus litteras scribat seu pces porrigant pro eo qui per se vel alium tales percurbit litteras seu pces. Multo quam minus combinaciones impressiones aut aliud facient quomodo liberamente ad electionem procedant. Sicut in virtute sancte obedientie ipsis electoribus precipit ne ad hunc latus vel pces combinatioes vel ipsilioes ut permittitur quemque eligere presumant. Facta autem electione et ei ad quae ius pertinet confirmandi presentata si appareat coelectus vel se opponens electio non nominatio vocetur ad videndum discutit electionis negotium. Et nihil omnino generaliter edictriz publicum in ecclesia in qua facta est electio sponatur turba constitutione feliciter. Bonifacij octauij. E parentibus autem aliquibus vel non nibilominus ipse confirmator ex officio tanquam in negocio inquisitionis procedat omnino exhibitus diligenter ut tam forma electionis quam merita electi et oes circumspectant debite examinentur et discutantur. Et si electio confirmada sit vel infirmada judicialiter confirmetur vel infirmetur. Et ut omnia mude et sine labore ac labore suspitione procedatur non solu exigere aliquod quantitumque paruum sed etiam gratia oblata confirmator ratione confirmationis sub nomine subiecctionis subsidij gratitudinis aut alio colore praetextu cuiusvis confirmationis aut privilegi per se vel alium reciperen nullatenus presumat. Notarijs autem et his qui scripserunt in huiusmodi causis emolumentum aliquod moderatum taxetur habendo respectum ad labore et operam scripture non ad fructum plature valorem. Si vero confirmatores per dictam symonicam labem si eam confirmarent etiam sententiam excommunicatiis incurriat eo ipso a quodpter quam in morte articulo absolutionis beneficium obtinere non possint. Summum vero pontificem hec sancta synodus exhortat ut cum speculum et norma ois sancti tatis et mudiicie esse debeat pro confirmatione earum electionum quas ad eum deferre contingit nihil penitus exigat aut recipiat alioquin si fecerit faciendo non oritur ac incorrigibiliter ex Ecclesiastical scandalis futuro concilio defteratur. Pro oneribus autem que ipsum pro regimine universalis ecclesie subire oportet pro quo sustentatione sancte romane ecclesie cardinalium et aliorum necessarium officialium hoc sacrum concilium ante sui dissolutionem omnino debite et congruerenter prouideat. Quod si contingat aliquando circa hec pro visionem non facere per hec eadem sancta synodus non intendit in aliquo praudescere sancte romane et universalis ecclesie nec alteri cuiuscumque. Datum

Sessio decima tercia

in sessione publica eiusdem sancte synodi in ecclesia maiori Basiliensi. so-
leniter celebrata die lune. xij. Julij anno domini Mille simo quadrin-
gentesimotrieciesimotertio.

Accusatio cōtumacie pape facta per promotores sacri cō-
cilij i. xij. dicti cōcilij sessio e celebrata die veneris. xi. septembris

Ieveneris. xi. mensis se-
ptembris anno dñi Mille simo quadrin-
gentesimotertio in ecclesia maiori Basiliensi. fuit ce-
lebrata tredecima huius sacre synodi basiliensi. sed
sio hoc modo / scz. missa d spiritu sancto per reue-
rendum patrem dñm Athenium epm albigeni. ita
lice nationis celebrata. Antiphonis letanij s. t. sus.
fragij ut in alijs sessionibus / dictis lecto qz euā,
gelio secundū Matheu. In illo tempore respiciens Iesus in discipulos
suos dixit Symoni petro. Si peccauerit in te frater tuus vade et cor-
ripe eum inter te et ipm solū et c. Ac hymno veni creator spiritus tē. de
cantato cū versiculo et collecta / septē dñis cardinalibus et alijs dñis p-
latis et patribus in eoz mitris planis et pluvialibus existentibz in mul-
titudine copiosa / assistente dño Gulhelmo duce bauarie sacri cōciliij
noi serenissimi pncipis dñi igatoris pectorore. Promotores sacri cō-
ciliij per organū venerabilis virtutis dñi Stephanii d nouaria legū docto-
ris alterius pmotorū huius sacri cōciliij accusarūt cōtumaciā sanctissi-
mi dñi nostri Eugenij pape quarti. put in quadā cedula quā ipse ma-
gister Stephanus pmotor in suis tenebat manibz quāqz de verbo
ad verbū alta et intelligibili voce legit latius continez cuius tenor seq-
tetur et est talis. Reuerendissimi reuerendiqz patres et ceteri dñi metuendissi-
mi / quia nuper de mense Julij prime pterito et die. xij. eiusdem / bec san-
cta Basiliensi. synodus in publica sessione in plenti ecclesia Basiliensi. ce-
lebrata attente cōsiderāt sanctissimū dñm Eugenii papā quartū. Ex
hortatiōes obsecratiōes requisitiōes citatiōes et monitiōes per eadē sa-
cram synodū sibi repetitis vicibus factas / et huic sacro sc̄to cōcilio ad
hereret / et eidē favores / put teneat impēderet aure surda per trāsire nec
ipm ad vota aliquatenus / put tamē ipsa sacra synodus sperabat in-
clinari et quanqz eo ut tunc ipsa sacra synodus ppter ipsius dñi. Euge-
nij manifestā cōtumaciā ad huiusmodi cōtumacie declaratiōē cōtra
ipm pcedere nō immerito potuisse quicadmodū etiā pro tunc per p-
motorē et pcuratores dicti sacri cōciliij Basiliensi. licet immeritis debi-
ta fuit cū instantia postulatiū volens solita sua māsiuetudine aduersus
eundē dñm Eugenij vt iterato ipm ex superabundati charitatue
requirere et menere. Lertum decretū monitorū edidit et decrevit / quo
idem dñs Eugenius exoratus requisitus monitus et interpellatus / ac
in virtute omnipotēs dei sub certis penis modis et qualitatibz eidez